

Liikuntakerho-ohjaajille suunnatun vastuuntuntoisuuden koulutusohjelman toteutettavuus

Hanna-Mari Toivonen

Liikuntatieteellinen tiedekunta, Jyväskylän yliopisto

Liikuntatieteen päivät: *Liikunta ja liikkuminen monitieteellisenä kysymyksenä*
28.-29.9.2019 Jyväskylä

Johdanto

Koulutuksen tavoite:

Opettaa aloitteleville liikuntakerho-ohjaajille Hellisonin (1985, 2011) vastuuntuntoisuuden malli ja antaa työkaluja mallin viemiseen liikuntaympäristöön.

Tutkimuksen tavoite:

Tarkastella vastuuntuntoisuuden koulutusohjelman toteutettavuutta (feasibility).

Miksi toteutettavuutta tulee arvioida?

Koulutuksen toteutettavuutta on tarpeen tutkia ennen vaikuttavuuden arviointia tai koulutuksen levittämistä, jotta voidaan päättää tulisiko koulutusinterventio toteuttaa sellaisenaan, tulisiko sitä jollain tavoin muokata vai tulisiko se jättää kokonaan toteuttamatta.

Mitä on toteutettavuus?

Tutkimuksessa sovelletaan Bowenin ym. (2009) näyttöön perustuvan toteutettavuuden viitekehyksen neljää osa-aluetta: **koulutuksen tarpeellisuus** (demand), **käytännöllisyys** (practicality), **hyväksyttävyy**s (acceptability) ja **toteutustarkkuus** (implementation fidelity).

Tutkimusmenetelmät

Osallistujat:

- 8 aloittelevaa 18-22 vuotiasta liikuntakerho-ohjaajaa
- Vaihteleva liikuntatausta
- Ei ohjaaja- tai johtajuuskoulutusta (n=6), isoiskoulutus (n=2)
- Vähäistä kokemusta ryhmänohjaamisesta (n=7), ei kokemusta (n=1)

Koulutusohjelma:

- 20 tunnin koulutus, 7 tapaamista viiden viikon aikana
- Monipuolinen sisältö:
 - Hellisonin vastuuntuntoisuuden malli
 - Itseilmaisu- ja ryhmäytymistehtäviä
 - 2 malliharjoitusta
 - Urheilujoukkueen harjoitusten observointia
 - 3 opetusharjoittelua
 - Keskustelua & arviointia

Mittarit:

- Kyselylomakkeet (ennen ja jälkeen koulutuksen)
 - Avoin kysymys koulutusodotuksista
 - Koulutustyytyväisyyskysely (vastasiko odotuksia, mieluisuus, hyödyllisyys, tyytyväisyys, suosittelisiko muille) (Hankonen ym. 2019)
- Tutkijan päiväkirja
- Keskustelut (video tallenteista)
- Tuntisuunnitelmat
- Puolistrukturoitu teemahaastattelu (4kk koulutuksen jälkeen)

Aineiston analysointi:

- Laadullinen sisällönanalyysi
 - Deduktiivinen: toteutettavuuden osa-alueet (Bowen et al., 2009) ja toteutustarkkuuden ulottuvuudet (Dane & Schneider, 1998; Dusenbury et al., 2003)
 - Induktiivinen: koulutuksen ydinosaat
- Määrällinen kuvaileva tilastoanalyysi (keskiarvo & keskihajonta)

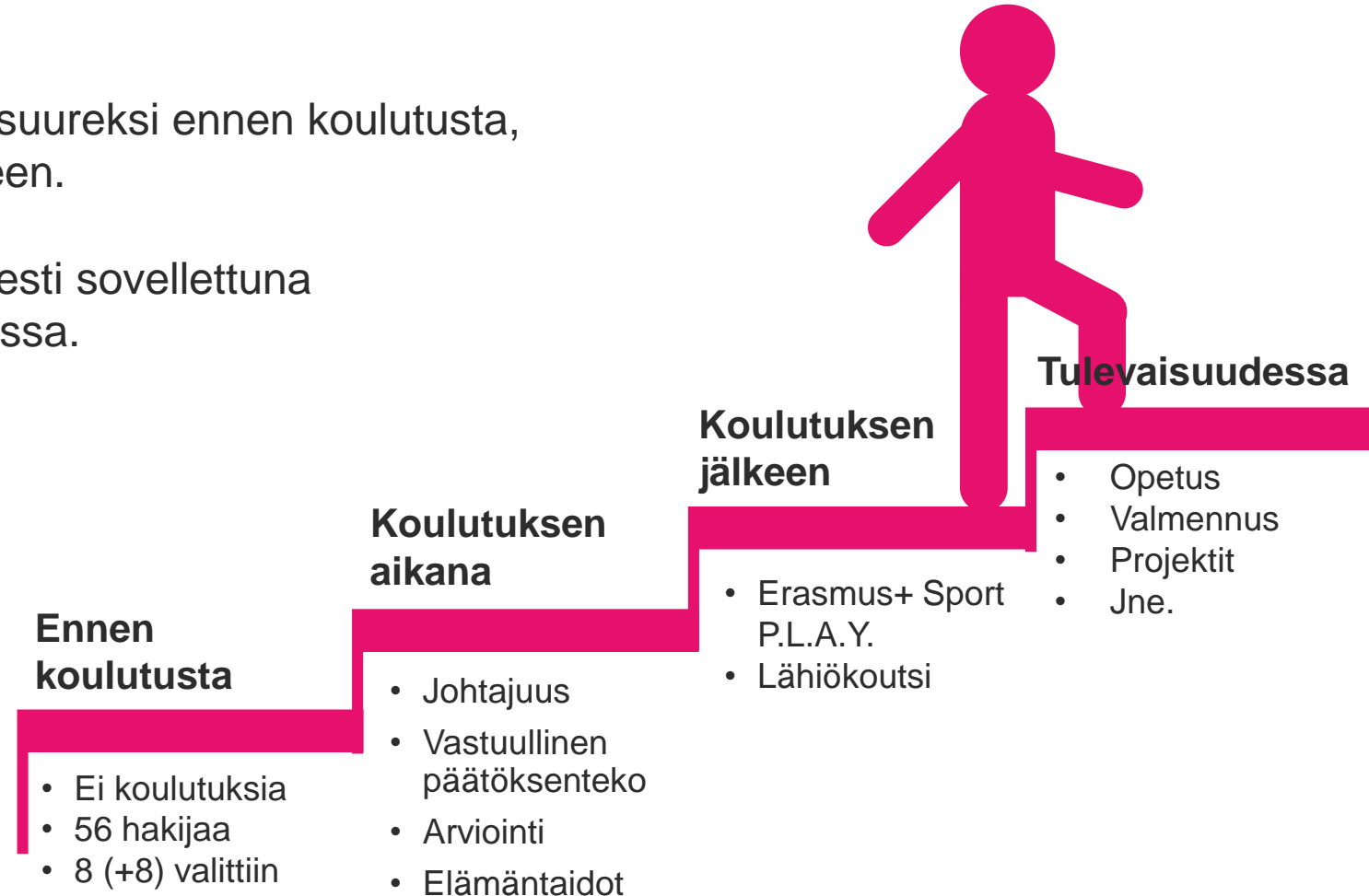
Tulokset

Koulutuksen tarpeellisuus

Kuinka paljon koulutukselle todennäköisesti on kysyntää tai kuinka paljon sitä todennäköisesti käytetään?

Tarve koulutukselle osoittautui suureksi ennen koulutusta, koulutuksen aikana ja sen jälkeen.

Koulutusta tullaan todennäköisesti sovellettuna käyttämään myös tulevaisuudessa.

Tulokset

Koulutuksen käytännöllisyys

Kuinka onnistuneesti koulutus toteutettiin koulutettaville hyödyntäen olemassa olevia keinoja, resursseja ja olosuhteita? Millaisia haittavaikutuksia koulutuksella oli koulutettaville?

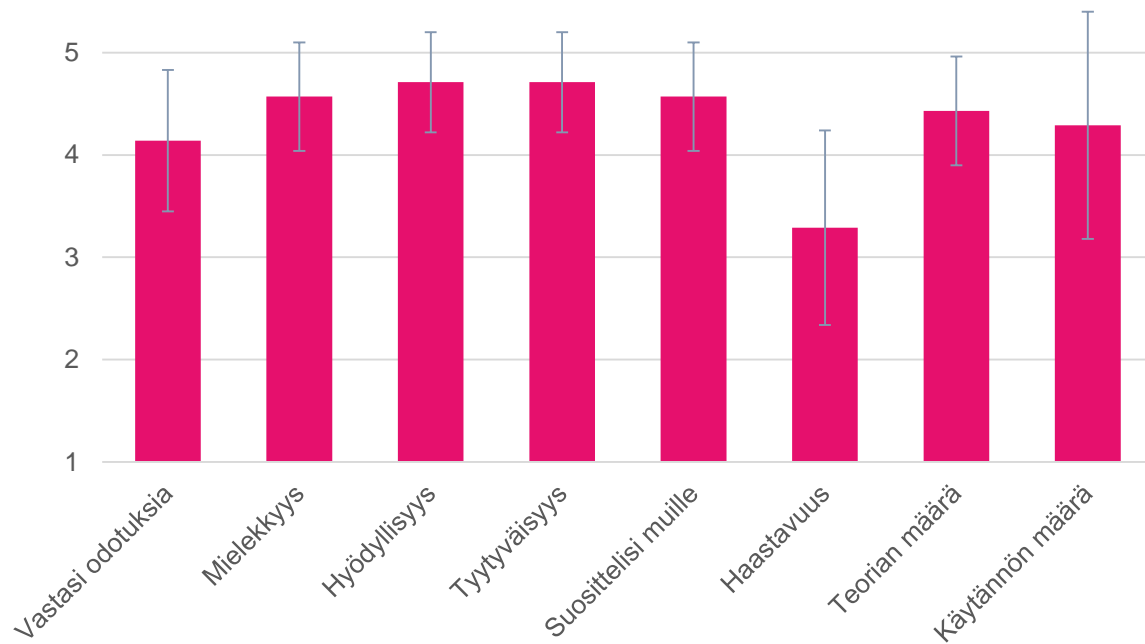
- Koulutuksen ajoitus ja kesto
 - Opetusmenetelmät
 - Koulutettavien määrä
 - Tapaamisten määrä ja frekvenssi
 - Tarvikkeet, välineet ja tilat yliopistolta ja urheiluseuroilta
 - Välipalat
- Koulutuksen internetsivu vain osittain toimiva
 - Yli 3 tunnin tapaamiset liian pitkiä
 - Väsymys
 - Nälkä
 - Vapaaehtoisten urheilijoiden määrä

Tulokset

Koulutuksen hyväksyttävyys

Kuinka sopivana, tyydyttävänä ja puoleensavetävänä koulutettavat ja kouluttajat pitävät koulutusta? Mitkä ovat odotetut ja koetut kognitiiviset ja emotionaaliset reaktiot interventioon?

Koulutuksen hyväksyttävyys, aloittelevat ohjaajat (n=8)

Koulutuksen hyväksyttävyys, kouluttajat:

- Ylitti odotukset
- Harjoitusten tarkkailu aikaa vievää ja tehotonta
- Vaativa, pitkä, intensiivinen
- Sopivan haastava

Erittäin kattava ””
koulutus, josta
aloittavana
ohjaajana saa
hyvän pohjan
kunhan vaan
uskaltaa osallistua.

Aaron,
18v.

Tulokset

Koulutuksen toteutustarkkuus

Kuinka täsmällisesti koulutus on jalkautettu koulutuksen suunnittelijan tarkoittamalla tavalla?

Koulutussuunnitelman noudattaminen ja koulutuksen kesto ja laajuus:

- Koulutus toteutui suunnitelman mukaan sisällön sekä keston ja laajuuden osalta

Toteutuksen laatu:

- Kouluttajat olivat perehtyneet vastuuntuntoisuuden malliin teoriassa ja käytännössä
- Kouluttajilla oli kokemusta nuorten opettamisesta

Osallistujien vastaanottavuus:

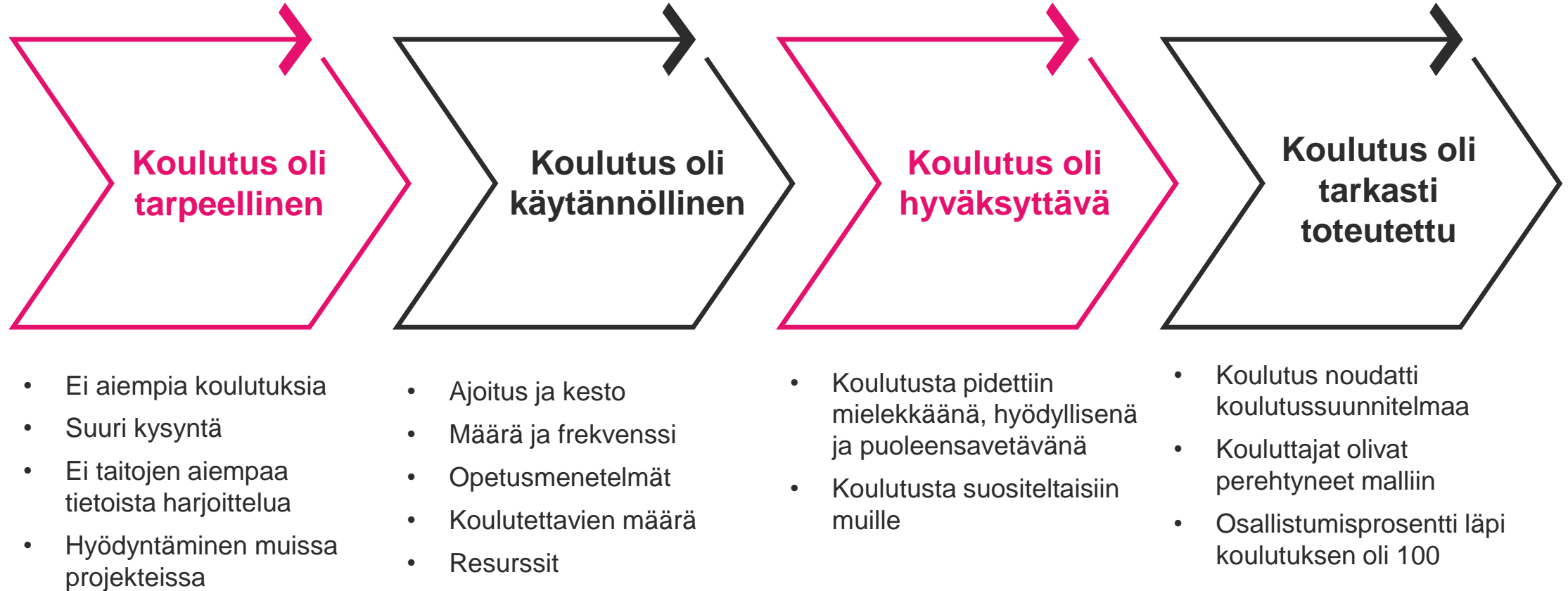
- Koulutettavat osallistuivat koulutukseen kaikkiin osiin (100%)

Koulutuksen ainutlaatuisuus:

- Koulutus perustui Hellisonin vastuuntuntoisuuden malliin
- Opetusmenetelmät olivat toiminnallisia ja osallistavia
- Koulutus sisälsi kokemuksia osallistujana ja kolmen erilaisen ryhmän ohjaamisen

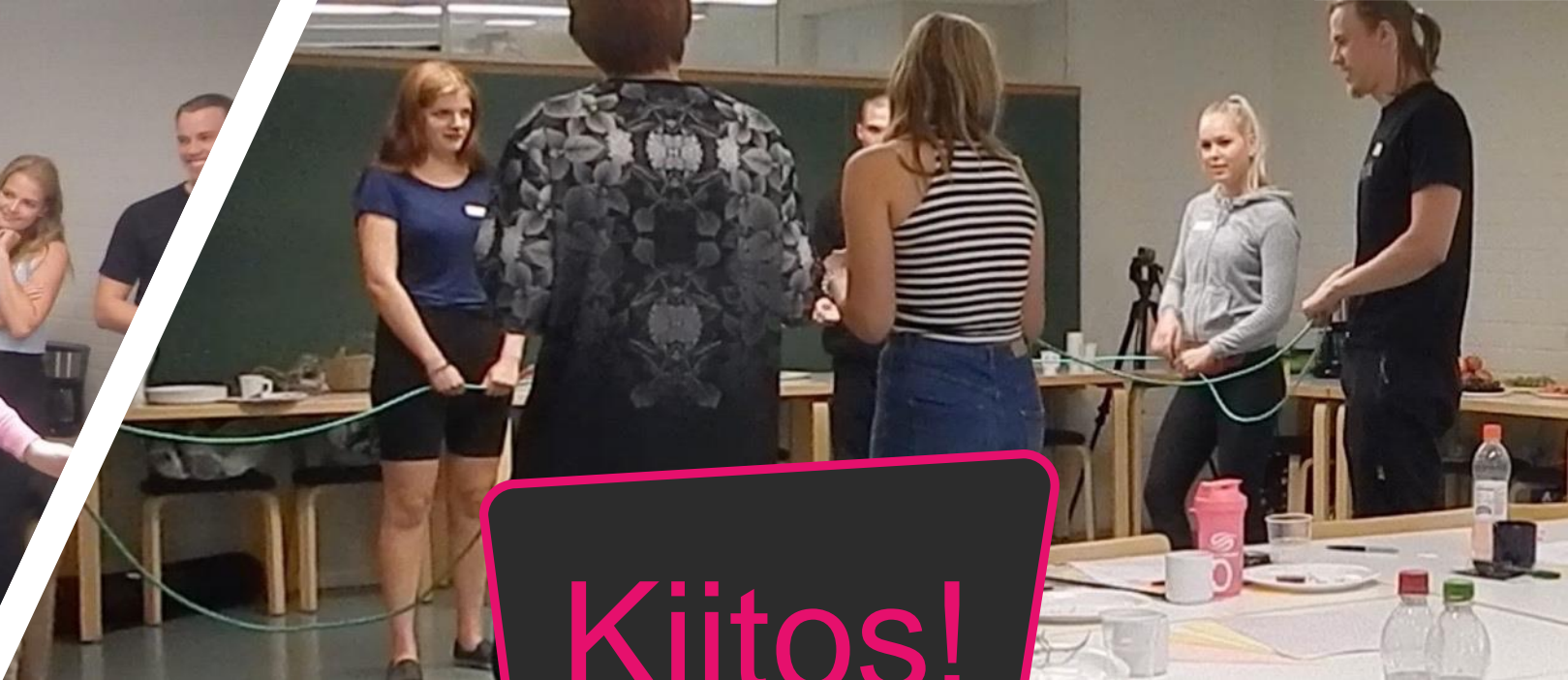
Pohdinta ja johtopäätökset

Toteutettavuuden osa-alueet (Bowen ym., 2009):

Koulutus oli toimiva ja toteutettiin koulutussuunnitelman mukaan. Koulutuksen vaikuttavuutta kannattaa arvioida.

Koulutusohjelmien toteutettavuutta tulisi arvioida. Toteutettavuuden arvioinnin viitekehys (Bowen ym., 2009) auttaa tunnistamaan ne koulutukset, jotka kannattaa toteuttaa ja määrittämään millaisia muutoksia koulutuksiin tulisi tehdä.

Kiitos!

hanna-mari.h-m.toivonen@jyu.fi